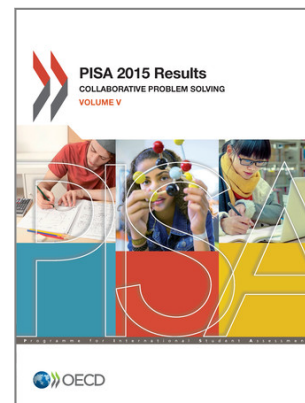

OECD *Multilingual Summaries* PISA 2015 Results (Volume V) Collaborative Problem Solving

Summary in Polish

Przeczytaj całą publikację pod adresem: [10.1787/9789264285521-en](https://doi.org/10.1787/9789264285521-en)

Wyniki badania PISA 2015 (Część V) Umiejętność współpracy przy rozwiązywaniu problemów

Streszczenie w języku polskim

Aktualny rynek pracy potrzebuje ludzi, którzy umieją współpracować przy rozwiązywaniu problemów. Współpraca to jednak wyzwanie dla każdego członka zespołu: praca może zostać rozdzielona nierównomiernie lub nieefektywnie, członkowie zespołu mogą zostać przydzieleni do zadań, które nie odpowiadają ich umiejętnościom lub których nie lubią. W zespole mogą pojawić się konflikty utrudniające opracowywanie kreatywnych rozwiązań. Właśnie z tych powodów współpraca sama w sobie stanowi ważną kompetencję.

Do tej pory prób analizy, jak uczniowie radzą sobie ze współpracą, było niewiele. Badanie PISA 2015, zawierające pierwszą analizę umiejętności współpracy przy rozwiązywaniu problemów, zaradziło problemowi braku porównywalnych w skali międzynarodowej danych w tej dziedzinie i pozwoliło biorącym w nich udział krajom i gospodarkom porównać poziom swoich uczniów z uczniami z innych systemów edukacyjnych. W badaniu umiejętności współpracy przy rozwiązywaniu problemów wzięły udział 52 kraje i gospodarki (32 kraje OECD i 20 krajów i gospodarek partnerskich).

Wnioski z otrzymanych danych

Wyniki uczniów w dziedzinie współpracy przy rozwiązywaniu problemów

- W kwestii wspólnego rozwiązywania problemów najlepszy wynik wśród wszystkich krajów i gospodarek uczestniczących w badaniu uzyskali uczniowie z Singapuru. Drugie miejsce zajęli uczniowie z Japonii.
- Średnio w krajach OECD 28% uczniów potrafi współpracować przy rozwiązywaniu prostych lub jakichkolwiek nawet problemów. Z drugiej strony w Estonii, Hongkongu (Chiny), Japonii, Korei Południowej i Makao (Chiny) mniej niż jeden uczeń na sześciu osiąga słabe wyniki we współpracy przy rozwiązywaniu problemów.
- W krajach OECD 8% uczniów osiąga bardzo dobre wyniki we wspólnym rozwiązywaniu problemów, co oznacza, że mają oni świadomość dynamiki grupowej, upewniają się, że członkowie zespołu działają zgodnie z wyznaczonymi im rolami oraz rozwiązują spory i konflikty poprzez określanie skutecznych strategii i śledzenie postępów zmierzających ku rozwiązaniu trudności.
- Umiejętności w dziedzinie wspólnego rozwiązywania problemów są pozytywnie skorelowane z wynikami w podstawowych analizach badania PISA (nauki przyrodnicze, czytanie i matematyka), choć powiązania te są słabsze niż te zaobserwowane między pozostałymi umiejętnościami.
- Uczniowie z Australii, Japonii, Korei Południowej, Nowej Zelandii i Stanów Zjednoczonych osiągają znacznie lepsze wyniki we wspólnym rozwiązywaniu problemów niż można by przypuszczać na podstawie ich wyników w dziedzinie nauk przyrodniczych, czytania i matematyki.

Dane demograficzne uczniów a umiejętność współpracy przy rozwiązywaniu problemów

- Jeśli chodzi o umiejętność współpracy przy rozwiązywaniu problemów, we wszystkich krajach i gospodarkach, które wzięły udział w badaniu, dziewczęta osiągają znacznie lepsze wyniki niż chłopcy. Średnio w krajach OECD dziewczęta uzyskują wynik o 29 punktów wyższy niż chłopcy. Największy podział (ponad 40 punktów) zaobserwowano w Australii, Finlandii, na Łotwie, w Nowej Zelandii i Szwecji, najmniejszy (ponad 10 punktów) - w Kolumbii, Kostaryce i Peru. Wnioski te kontrastują z wynikami badania umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów PISA 2012, w którym to chłopcy uzyskiwali zazwyczaj lepsze wyniki niż dziewczęta.
- Wyniki we wspólnym rozwiązywaniu problemów są pozytywnie skorelowane ze statusem społeczno-ekonomicznym uczniów i szkół, powiązania te są jednak słabsze niż związek statusu społeczno-ekonomicznego z wynikami osiąganymi w trzech kluczowych kompetencjach mierzonych w badaniu PISA.
- Między uczniami w trudnej sytuacji a ogółem uczniów oraz między uczniami imigrantami a rodowitymi mieszkańcami nie zauważono znaczących różnic jeśli chodzi o wyniki w naukach przyrodniczych, czytaniu i matematyce. Dziewczęta wypadają jednak o 25 punktów lepiej niż chłopcy w trzech kluczowych kompetencjach badania PISA.

Nastawienie uczniów do współpracy

- Uczniowie ze wszystkich krajów i gospodarek mają zasadniczo pozytywne podejście do współpracy. Średnio w krajach OECD ponad 85% uczniów zgadza się ze stwierdzeniami "Umiem słuchać", "Cieszę się, jak moi koledzy/moje koleżanki z klasy odnoszą sukcesy", "Biorę pod uwagę to, czym interesują się inni", "Lubię analizować różne punkty widzenia" oraz "Lubię współpracować z rówieśnikami".
- W prawie wszystkich analizowanych krajach i gospodarkach w ocenie dziewcząt relacje międzyosobowe mają większe znaczenie niż w oczach chłopców. Dziewczęta częściej uznają, że umieją słuchać, lubią, jak ich koledzy/koleżanki odnoszą sukcesy, biorą pod uwagę, czym interesują się inni i lubią analizować różne punkty widzenia.
- Chłopcy z większości objętych badaniem krajów i gospodarek przykładają większą niż dziewczęta wagę do pracy zespołowej. Chłopcy częściej niż dziewczęta uznają, że bardziej lubią pracę zespołową niż indywidualną, że zespoły podejmują lepsze decyzje niż jednostki, że praca zespołowa zwiększa ich własną wydajność oraz że lubią współpracować z rówieśnikami.
- W niemalże wszystkich krajach i gospodarkach objętych badaniem uczniowie w dobrej sytuacji wartościują relacje społeczne wyżej niż uczniowie w trudnej sytuacji, podczas gdy studenci w trudnej sytuacji cenią bardziej pracę zespołową.
- Po uwzględnieniu wyników w trzech kluczowych kompetencjach badania PISA, płci oraz statusu społeczno-ekonomicznego, im bardziej uczniowie cenią relacje społeczne, tym lepiej radzą sobie we wspólnym rozwiązywaniu problemów. Podobna zależność została także zaobserwowana dla uczniów ceniących wysoko pracę zespołową.

Zadania i ćwiczenia wspierające rozwój umiejętności współpracy

- Nastawienie do współpracy jest tym lepsze, im więcej aktywności fizycznej podejmują uczniowie lub im więcej mają oni godzin wychowania fizycznego w tygodniu.
- Średnio w krajach OECD, po uwzględnieniu wyników w trzech kluczowych kompetencjach PISA, płci oraz statusu społeczno-ekonomicznego uczniów i szkół, uczniowie, którzy grają w gry wideo poza szkołą osiągają nieznacznie słabsze wyniki we wspólnym rozwiązywaniu problemów niż uczniowie, którzy w gry te nie grają. Niemniej jednak uczniowie, którzy mają dostęp do internetu, czatu lub sieci społecznościowych poza szkołą osiągają nieznacznie lepsze wyniki od pozostałych uczniów.
- Uczniowie, którzy pracują w domu lub opiekują się innymi członkami rodziny oraz ci, którzy spotykają się z przyjaciółmi lub rozmawiają z nimi przez telefon poza szkołą, cenią pracę zespołową i relacje społeczne wyżej niż inni uczniowie.

Szkoły oparte na współpracy

- Średnio w krajach OECD uczniowie, którzy nie byli straszeni przez innych uczniów, osiągają o 18 punktów lepsze wyniki we wspólnym rozwiązywaniu problemów niż uczniowie, którzy stwierdzili, że byli straszeni co najmniej kilka razy w roku. Uczniowie osiągnęli także o 11 punktów lepszy wynik za

każdy wzrost o 10 punktów procentowych liczby kolegów/koleżanek z klasy, którzy przyznali, że nie byli straszni przez innych.

- Uczniowie uzyskują lepsze wyniki we wspólnym rozwiązywaniu problemów w przypadku, gdy oni lub ich koledzy/koleżanki z klasy twierdzą, że nauczyciele traktują ich sprawiedliwie, nawet po uwzględnieniu ich wyników w naukach przyrodniczych, czytaniu i matematyce.

Badanie PISA a polityka

System edukacyjny może wspierać uczniów w rozwoju ich umiejętności współpracy. Edukacja sportowa, między innymi, daje wiele spontanicznych okazji do współpracy oraz rozwoju umiejętności społecznych i pozytywnego nastawienia do współpracy. Badania pokazują także, że wystawienie na różnorodność w klasie jest powiązane z lepszymi umiejętnościami w zakresie współpracy.

Raport wskazuje również, że poprzez wzmacnianie pozytywnych relacji społecznych w szkole można poprawić umiejętności wspólnego rozwiązywania problemów uczniów oraz ich nastawienie do współpracy, zwłaszcza gdy relacje te dotyczą uczniów bezpośrednio. Aby wzmacniać konstruktywne relacje społeczne i przywiązanie do instytucji oświatowych, szkoły mogą organizować działania o wymiarze społecznym, organizować dla nauczycieli szkolenia dotyczące zarządzania klasą i przyjąć ogólnoszkolną strategię zwalczającą przemoc rówieśniczą. Wiele wniesić mogą także rodzice, gdyż współpraca zaczyna się w domu.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Przeczytaj pełną wersję w języku angielskim w iBibliotece OECD!!

© OECD (2017), *PISA 2015 Results (Volume V): Collaborative Problem Solving*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264285521-en